

### Література:

1. Андріянова О. В. Салонна музика. *Українська музична енциклопедія*. Київ : ІМФЕ, 2023. Т. 6: РААБ – СЯТЕЦЬКИЙ. С. 273-275.
2. Прісовський Василь Арефійович. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> (дата звернення 06.03.2025).
3. Сікорська І. Прісовський Василь Арефійович. *Українська музична енциклопедія*. Київ : ІМФЕ, 2018. Т. 5: ПАВАНА – «ПОЛІКАРП». С. 427.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-491-0-80>

## СТАНОВЛЕННЯ ХУДОЖНЬОЇ ОСВІТИ ОДЕСИ В ЗАКЛАДАХ ПЕДАГОГІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ

**Величко Д. О.**

*заслужений діяч мистецтв України, доцент,  
декан художньо-графічного факультету  
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний  
університет імені К. Д. Ушинського»  
м. Одеса, Україна*

Сучасне мистецтво та культура неможливі без належної художньої освіти, яка має важливе значення в розвитку творчих індивідів і формуванні суспільного смаку. Одеса, як одне з культурних центрів України, має багатий досвід у галузі художньої освіти, особливо в закладах педагогічного спрямування. Історія розвитку художньої освіти в Одесі є важливою частиною освітнього процесу, що відображає взаємодію традицій та інновацій у підготовці фахівців у галузі мистецтва.

Виникнення художньої освіти в Одесі пов'язане з розвитком міського культурного середовища в середині XIX століття. Відкриття різноманітних закладів освіти, що пропонували курси з живопису, скульптури та архітектури, стало важливим етапом у становленні художньої освіти. Перші художні школи та студії були зорієнтовані на підготовку місцевих художників для розвитку міської архітектури та декоративного мистецтва [5].

Одним із важливих етапів у розвитку художньої освіти в Одесі стало відкриття Одеського художнього училища, яке стало основним закладом для підготовки фахівців у галузі образотворчого мистецтва. Це училище було покликане не тільки забезпечити професійну підготовку художників, а й сприяти формуванню культурних цінностей у суспільстві.

Заснування педагогічних установ, що мали художній профіль, стало важливим етапом у розвитку системи освіти Одеси. Мова йде про підготовку вчителів образотворчого мистецтва, а також розвиток методології викладання художніх дисциплін. Спеціалізовані педагогічні заклади освіти, такі як Одеський педагогічний університет, відіграли значну роль у формуванні сучасної художньої освіти в місті.

Систематичне викладання художніх предметів у педагогічних університетах дало змогу виховувати не тільки професіоналів у сфері мистецтва, але й кваліфікованих педагогів, які могли передавати свої знання наступним поколінням. Підготовка вчителів для закладів освіти, що здійснювали викладання мистецтва в школах, була необхідною для розвитку цієї дисципліни на всіх рівнях освітньої системи [1].

У XX столітті, коли система художньої освіти стала більш стандартизованою, Одещина продовжувала слідувати загальним тенденціям розвитку художньої освіти в Україні [4]. Враховуючи нові виклики, пов'язані з розвитком сучасних мистецьких напрямків і технологій, у педагогічних закладах Одеси були запроваджені інноваційні підходи до навчання.

Це включало впровадження нових методик викладання, інтеграцію різних видів мистецтва, а також розвиток практичних занять у творчих майстернях. Окрім цього, значну роль у розвитку художньої освіти в Одесі відігравала активна взаємодія з культурними установами, музеями, галереями та театрами, що сприяло розширенню горизонту здобувачів і знайомству з різноманітними формами мистецтва.

Сьогодні художня освіта в Одесі продовжує своє становлення, адаптуючись до сучасних вимог. У закладах педагогічного спрямування, зокрема в Одеському педагогічному університеті та художньому училищі, проводиться підготовка фахівців, здатних працювати в умовах сучасного мистецького середовища. Технічний прогрес, розвиток цифрових технологій і новітні тенденції в мистецтві сприяють оновленню навчальних програм і методик [2].

Одним із важливих аспектів є інтеграція художньої освіти з іншими напрямками гуманітарних дисциплін, що дозволяє створювати більш цілісну картину освіти в галузі мистецтва. Такі підходи допомагають розвивати креативність здобувачів і сприяють їхній подальшій інтеграції в міжнародний культурний контекст.

Становлення художньої освіти в Одесі є важливою складовою частиною загального розвитку міської культури. Від початкових етапів формування до сучасного стану, цей процес відображає динамічні зміни у системі освіти, де важливу роль відіграє взаємодія традицій та інновацій. Подальший розвиток художньої освіти в Одесі потребує постійного вдосконалення

навчальних програм, використання новітніх технологій та поглибленої взаємодії з культурними установами.

### **Література:**

1. Гуріч З. В. Розвиток художньої освіти в навчальних закладах Півдня України (середина XIX – початок XX століття) / З. В. Гуріч // Становлення образотворчого мистецтва в сучасному соціокультурному просторі : матеріали V Вскукр. Наук.-практ. Конф. (Луганськ, 20-21 лют. 2014 р. Луганськ : ЛДАКМ, 2014. С. 87-93. URL : [https://ipood.com.ua/data/avtoreferaty\\_i\\_dysertatsii/2017/avtoref\\_Huritch.pdf](https://ipood.com.ua/data/avtoreferaty_i_dysertatsii/2017/avtoref_Huritch.pdf)
2. Коваленко Л. В. Мистецтво і освіта: педагогічні підходи до навчання образотворчого мистецтва в Одесі. *Мистецька педагогіка: виклики сучасності*. Вип. № 11(1), 2022. С. 45-55.
3. Никифоров А. М. Теорія і практика навчання декоративного мистецтва в історії розвитку художньої освіти України (XIX – початок XX ст.) дис. ... доктора пед. наук: 13.00.01. Суми, 2024. 538 с. URL : [https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/dis/Nykyforov\\_Dis-\\_7d5a8.pdf](https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/dis/Nykyforov_Dis-_7d5a8.pdf)
4. Петренко Н. М. Розвиток педагогічної художньої освіти в Одесі в XX столітті». *Науковий вісник Одеського університету*. Вип. № 14(2), 2021. С. 56-67.
5. Сіренко І. А. Історія художньої освіти в Україні: одеський контекст. *Педагогіка мистецтва: досвід та традиції*. Вип. № 7(3), 2020. С. 22-34.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-491-0-81>

## **ТЕМБРОВО-СЕМАНТИЧНІ АСПЕКТИ ЗВУЧАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ДУХОВОЇ ГРУПИ У КОНТЕКСТІ ГЕНДЕРНОЇ ТЕОРІЇ**

**Гавриленко Л. В.**

*доктор філософії за напрямом 025 – Музичне мистецтво,  
провідний концертмейстер кафедри духових та ударних інструментів  
Одеська національна музична академія  
імені А. В. Нежданової  
м. Одеса, Україна*

Важливою частиною сучасної наукової картини, у тому числі у сфері мистецтвознавства, є гендерні дослідження, що розкривають різноманітні історико-теоретичні аспекти мистецтва. Яскравим проявом гендерности у сучасному культурознавстві є парадигма «чоловіче/жіноче», «маскулінне/фемінне», яка багатогранно проявляється у музичному мистецтві і потребує застосування сучасних мистецтвознавчих методів